

Vild Vesterbro

Inspiration til at give
biodiversiteten bedre
vilkår der hvor du bor.

Projektet er støttet af:

Vesterbro Lokaludvalg

Research, koncept og design:

Mette Lauritzen

Print:

Actum Kopi & Tryk

Tak til:

Danmarks Naturfredningsforening

Biopuljen, Københavns Kommune

Vild med Vilje

Holly Flower Studio

Kenneth Balfelt Team

Hanne Krogh

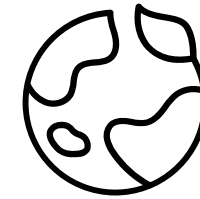
Laura Ragnhof

Diana Jonski Skjoldborg Haakonson

Sara Maria Kohnagel

Casper Christensen

Vesterbro Bibliotek og Kulturhus

Inspiration til at give
biodiversiteten bedre
vilkår der hvor du bor.

Biodiversitet er variation i den levende natur og udgør det mylder af liv, som findes overalt i form af dyr, planter, svampe og bakterier. Men biodiversiteten er i dag under global forandring og arter uddør med voldsom hast.

FN's naturpanel vurderer, at op mod én million af alle verdens arter er truet af udryddelse, og i Danmark alene er knap 2.000 arter i fare for at forsvinde helt. Det gælder blandt andet for vilde bier, insekter, sommerfugle, fugle og smådyr. Ifølge forskere er tabet af biodiversitet nu

så stort, at der er tale om en økologisk krise på højde med klimakrisen.

Den primære årsag til den globale biodiversitetskrise er menneskelig aktivitet. Vi lægger beslag på så store arealer til landbrug, skovbrug, industri, byer og veje, at de vilde arter mangler plads til at udvikle og formere sig. Kun omkring to procent af hele Danmarks landareal er vild beskyttet natur med plads til trængte arter. Det betyder, at Danmark er blandt de lande i Europa med de dårligste vilkår for naturen.

Bynaturen gør en forskel

Hvis nedgangen af truede arter skal vendes, er det nødvendigt, at vi alle tager ansvar for at værne om biodiversiteten og giver plads til den vilde natur. Det gælder også i byen, hvor bygninger og infrastruktur dominerer over grønne åndehuller.

Forskningsprojektet 'Biodiversitet Nu', som har indsamlet data fra 20.000 frivillige danskere, viser, at mens biodiversiteten er i tilbagegang i hele Dan-

mark, er udviklingen i byer og den bynære natur gået frem i perioden fra 2015 – 2020. Det kan tilskrives arternes evne til at finde nye levesteder, hvor mennesket har indrettet landskabet, men viser også at indsatsen i byerne er med til at gøre en forskel for den mangfoldige natur.

På Vesterbro kan du selv være med til at give bynaturen bedre vilkår og være med til at skabe nye levesteder for dyr, planter

og insekter – for eksempel på din altan, i jeres gårdhave eller i byrummet omkring dig.

Et vildt naturprojekt, som gavner biodiversiteten, kan være mindre tiltag, som montering af redekasser og beplantning med blomster, som giver føde til insekter fra forår til sensommer. Det kan også være større projekter, som omlægning af gårdarealer fra asfalt og fliser til frodige områder med træer, buske og vilde blomster.

En mangfoldig bynatur er ikke løsningen på biodiversitets - krisen – men et skridt på vejen. Handler vi i tide, kan naturen hjælpes til at genskabe sig selv.

Tiltræk liv på altanen

En lille altan med blomster og krydderurter i krukke og kasser kan give levesteder og føde til vilde bier, fugle, og sommerfugle.

Danske insekter søger mod danske planter, og derfor bidrager hjemmehørende planter til en større biodiversitet end indførte plantearter. Brug gerne store kasser og krukke, som holder på vandet, så behøver du ikke at vande så tit. Vær opmærksom på at vælge arter, som blomstrer på forskellige tider af sæsonen, så der altid er føde til insekterne. Du kan for eksempel vælge en blomsterfrø-blanding, der blomstrer fra tidlig forår til sensommer og blande løgplanter med stauder. Mange planter og dyr har svært ved at trives i blæst, så tænk også på at skabe læ på altanen.

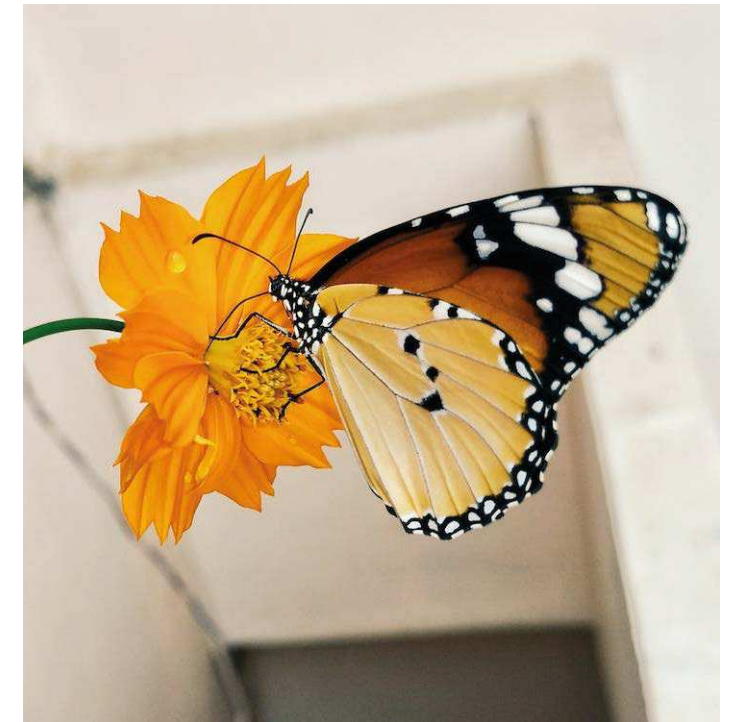
En altan er også god til klatrende planter, som kan vokse på muren, da de ikke optager meget plads. Hvis en klatrende plante har gode forhold, kan den blive så stor, at fugle kan bygge reder i grenene.

Redekasser til småfugle er også et godt tiltag. Især i foråret hvor fuglene har brug for et trygt opholdssted til yngletiden. Redekasser er lette at bygge eller anskaffe og kræver ikke meget plads. Vælg gerne naturmaterialer og vær opmærksom på, at de forskellige fuglearter har forskellige krav til kassens størrelse og indgangshul.

Alle former for liv har brug for vand, så husk også en lille skål eller et fad med vand til de flyvende dyr, som kommer på besøg.

Find mere inspiration til din vilde altan på Dyrenes Beskyttelse og Danmarks Naturfredningsforenings websider. Find henvisninger bagerst i folderen.

Insekter som sommerfugle og bier elsker lange blomstringssæsoner.

Skab biodiversitet i gårdhaven

I gårdhaven kan der gives plads til den vilde natur på mange måder. En mangfoldig bevoksning tiltrækker mange flere insekter end en

en forskel. Vær også opmærksomme på, at gødning og sprøjtning ikke er godt for den naturlige mangfoldighed.

Redekasser kan tiltrække småfugle som blåmejsler.

veltrimmet græsplæne, og ensartede flader med fliser og asfalt har meget lav værdi for biodiversiteten. Derfor kan det ofte betale sig, at omdanne disse områder – eller dele af dem – til vild natur. I kan eksempelvis undlade at slå græsset i partier med blomstrende urter eller så en blomstereng med vilde arter. Få kvadratmeter kan også gøre

Store, gamle træer skaber levesteder for blandt andet flagermus, fugle og svampe og langt de fleste træarter producerer frugter, bær eller nødder, som giver føde til mange forskellige dyr. Planlægger I at plante nye træer og buske, så vælg arter, som hører naturligt hjemme i Danmark, og som giver en lang og kontinuerlig blomstringsperiode.

I kan også overveje at anlægge arealer med terrænforskelle. Små jordvolde i gården skaber variation i sol/skygge og fugtige/tørre områder og tilgodeser på den måde flere forskellige dyre- og plantearter. Også bunker med kvas er til gavn for biodiversiteten. Et hegn bygget af kvas kan desuden bruges til at inddele gårdhaven i mindre rum, og samtidigt skaber det læ og levesteder for smådyr, insekter og fugle.

Med et insekthotel kan I give yngle- og opholdssteder for gårdens insekter. Overvej hvilke insekter I ønsker at tiltrække, da arterne har forskellige behov. Opsæt også gerne redekasser, som skaber hjem til forskellige fuglearter. I kan montere redekasserne i træer, på mure og plankeværker.

Som borger eller forening kan man søge støtte til projekter, som forbedrer biodiversiteten i København. Biopuljen åbner for ansøgninger fra 1.8. – 1.9. 2023. Se henvisning bagerst i folderen.

Plant grønt i byrummet

I byen, hvor pladsen er trang, er det oplagt at udnytte de mange lodrette flader til at skabe et grønnere og mere vildt byrum. Der findes flere forskellige planter, som er velegnede til at kravle op af facader. Nogle planter hæfter sig fast til muren, og andre skal bruge et espalier til at kravle op ad. Overvej jeres ønsker og behov med henblik på biodiversitet, lysforhold, stil og pleje, før I vælger klatreplanter til jeres facade. Hvis jeres vej har status af offentlig vej, skal Københavns Kommune godkende projektet.

På jorden er en gadehave med vilde planter nem at komme i gang med. Haven kan helt simpelt bestå af plantekasser med blomster, som stilles op ad facaden – eventuelt med mulighed for ophold. Som udgangspunkt skal der være en passage på 1,5 meter på fortovet til forbipasserende. Inden I starter projektet, skal I søge om tilladelse hos Københavns Kommune.

Blomsterrige vejbede kan også forbedre naturens vilkår i byen ved at give levesteder og føde til insekter

og småfugle. Som borger kan man få lov til at så en blomsterfrøblanding, plante løgblomster eller stauder i vejbede med træer. Du skal dog først kontakte parkforvalteren i din bydel. Husk på at vælg forskellige arter med lang blomstringssæson – så har insekterne adgang til føde over længere tid.

Find inspiration til grønne facader, gadehaver, links til ansøgninger til Københavns Kommune og mail bagerst i folderen.

Blomsterrige vejbede giver levesteder og føde til insekter og småfugle.

Grønne åndehuller
er nødvendige for
insekter, fugle og
smådyr.

Når vi giver plads til mere biodiversitet og bynaturen får bedre vilkår, får vi oplevelser vi sammen deler — der hvor vi bor og lever.

Når vi i byen løsner op for kultivering af grønne områder, får den vilde natur plads til at udfolde sig, og der genskabes levesteder for dyr, planter og insekter. Med en nysgerrighed og åben tilgang til biodiversitet kan en rig og varieret bynatur desuden blive en kilde til grønne oplevelser, overraskelser og forundring.

På Vesterbro er der i de seneste år igangsat flere borgerinitiativer, som på hver deres måde bringer mere liv og vild natur ind i lokalområdet. Både store og små projekter er med til at give bedre vilkår for biodiversiteten og fremme forholdene for de arter, som er ved at forsvinde fra den danske natur.

Foto side 11

Vild natur i gårdhaven 'Den Hemmelige Have', Vesterbro.
Credit: Laura Ragnhof.

Fotos side 12

Kvashegn og naturhave i 'Skomagerkarreen', Vesterbro.
Credit: Hanne Krogh.

Blomsterrige vejbede på Ny Carlsberg Vej, Vesterbro.
Credit: Diana J. S. Haakonson.

Frugttræer i gårdhaven 'Den Hemmelige Have', Vesterbro.
Credit: Laura Ragnhof.

Fotos side 13

Insekthotel i gårdhaven 'Skomagerkarreen', Vesterbro.
Credit: Hanne Krogh.

Frodig blomstrende altan, Privat, Vesterbro.
Credit: Laura Ragnhof.

Grøn økologisk forskønnelse af udeområdet på Mændenes Hjem, Vesterbro.
Credit: Kenneth Balfelt Team.

Har du allerede udført et projekt, hvor du har gjort en indsats for at give mere plads til det vilde dyre- og planteliv, der hvor du bor eller i byrummet omkring dig, kan du dele det og udveksle erfaringer med andre i Facebook-grupperne 'Giv os naturen tilbage på Vesterbro' og 'Vild med Vilje'.

'Vild med Vilje' er en bevægelse for alle, som vil gøre en konkret og lokal forskel for naturen. Som privatperson kan du frit erklære dit naturområde 'Vild med Vilje'. Som boligforening kan I melde jer ind og få vejledning samt adgang til netværk og kurser.

Biopuljen

Som borger eller forening kan man søge Københavns Kommunes Biopulje. Puljen åbner for ansøgninger fra 1.8 – 1.9. 2023. Søg den på:

biodiversitet.kk.dk/soeg-puljen-til-biodiversitet

Få vejledning omkring biodiversitet i projektet hos Danmarks Naturfredningsforening på mail:

kbhbio@dn.dk

Gårdhaven

Inspiration til anlægning af blomstereng, Danmarks Naturfredningsforening:

dn.dk/nyheder/sadan-forvandler-du-din-graesplaene-til-en-vild-blomstereng

Altanen

Inspiration og konkrete forslag til en vild altan, Dyrenes Beskyttelses:

dyrenesbeskyttelse.dk/artikler/saadan-goer-du-din-altan-vild

Forslag til krydderurter, blomster, bærbuske og grøntsager som er gode for biodiversiteten. Download den gratis guide 'Giv naturen plads på din altan', Danmarks Naturfredningsforening:

altanguide.dn.dk

Inspiration til forår på altanen, TagTomat:

tagtomat.dk/blog/2018/01/26/bliv-klar-foraar-paa-altanen

Byrummet

Inspiration til grønne facader, Miljøpunkt Indre By & Christianshavn:

a21.dk/wp-content/uploads/2019/12/Gr%C3%B8nne-Facader_121219-opslag.pdf

Ansøgning til grønne facader, Københavns Kommune:

kk.dk/borger/parkering-trafik-og-veje/trafik-og-veje/soeg-tilladelse-til-vejaendringer

Inspiration til gadehaver, Københavns Kommune:

kk.dk/sites/default/files/2021-09/fortorvsfolder-publpdf_1507%20%281%29.pdf

Byrummet

Ansøgning til gadehaver, Københavns Kommune:

kk.dk/erhverv/arrangementstilladelse/soeg-tilladelse-til-udendoers-arrangement

Ønsker du at så i vejbede, så kontakt parkforvalteren på mail:

parkerkirkegaarde.renhold@kk.dk

Facebook & Instagram

Giv os Naturen tilbage på Vesterbro

Vild med Vilje

#vildmedvilje

Websider

Danmarks Naturfredningsforening:

dn.dk/vi-arbejder-for/biodiversitet

dn.dk/nyheder/ny-undersogelse-bynaturen-i-danmark-er-i-fremgang

Miljøstyrelsen

mst.dk/natur-vand/natur/biodiversitet/hvad-kan-du-selv-goere

Biodiversitetsrådet

biodiversitetsraadet.dk

Vild med Vilje

vildmedvilje.dk

Bøger

Bynatur
Nina Tofte Hansen
Turbine

Biodiversitet – sådan skaber vi en rigere natur
Mona Klippenberg og Michael Stoltze
Lindhardt og Ringhof

Biodiversitet i byen, Natur og Museum
Henrik Sell og Morten D.D. Hansen
Naturhistorisk Museum
Aarhus

Apps

iNaturalist

Seek

Naturbasen

Arter – indberetning

